

Vardarbība darba vietā

► Oktobris, 2020 Z. Antapsons, LBAS DA eksperts

Vardarbība darba vietā

- DA -Vardarbība darba vietā = sociālpsiholoģisko riska faktoru izpausme kā stresa situācijas;
- Stress ir otra biežākā ar darbu saistītā veselības problēma Eiropā, un **vairāk nekā puse** no visiem darba dienu kavējumiem rodas stresa un psihosociālo risku rezultātā
- ETUC akcija par sociālpsiholoģisko riska faktoru **Direktīvas** izstrādi perspektīvā
- Pamatnolīgums par uzmākšanos un vardarbību darba vietā, LBAS un LDDK
- – attieksme uzņēmumos

Vardarbība uzņēmumā

- Nav tieši saistīta ar darba vides riska faktoriem = neformāla cilvēku darba attiecību blakusparādība,
- **Attiecības ar citiem strādājošiem (nejauki raksturi):**
- a) darbinieka sociāla vai fiziska izolācija,
- b) kolēģu atbalsta trūkums,
- c) Mobings, bullings - psiholoģiskā terora veids, kad viens vai vairāki darbabiedri sistemātiski naidīgā un neētiskā veidā vēršas pret kādu savu kolēģi. (no psiholoģiskas līdz fiziskai ietekmēšanai)
- d) Bosings - darba devēja vadības īstenots psiholoģiskais terors, pazemošana, draudi ...
- e) seksuālā uzmākšanās u.c

Vardarbība uzņēmumā - 2

- Nelabvēlīgai psihosociālajai darba videi ir ievērojama negatīva ietekme uz darbinieku mentālo **veselību un darbaspējām**:
  - grūtības pieņemt lēmumus
  - pašnovērtējuma zaudēšana
  - zemāks darba ražīgums
  - Nespēja strādāt vai koncentrēties – var novest pie **nelaimes gadījuma**. (paslīdēšana, krišana – traumas, lūzumi)

Preventīvi pasākumi vardarbībai -1

- Psihosociālie riski ir raksturīgi visām darbavietām, bet pat ar ierobežotiem resursiem šos riskus var veiksmīgi novērtēt un pārvaldīt. Pastāvīgs **sociālais dialogs - arodorganizācija**
- **Darba devējiem** - atgādināt, ka viņu juridiskās saistības ir saglabāt **motivētu un veselīgu darbaspēku**, un pārvaldīt uzņēmumā stresu un psihosociālos riskus. Tas prasa īstenot organizatoriskos pasākumus darba vietās.
- **Darba ņēmējiem** - pārliecināt, ka ar darbu saistīts stress nav viņu personīga, bet tā ir **uzņēmuma organizatoriska problēma**. Viņiem nevajadzētu baidīties ziņot par tiem darba devējiem, lai novērstu cēloņus.
- Pozitīva **psiholoģiskā mikroklimate** veidošana un uzturēšana ir ilgtermiņa process, kas cieši saistīts ar uzņēmuma vērtībām un kultūru.

Preventīvi pasākumi vardarbībai -2

- Cietušā reakcija – asa, nepārprotama **un skaļa** lai pievērstu apkārtējo un arodorganizācijas uzmanību, iesniegums vadībai; - klusējošais upuris, sekas
- Preventīvi **pamatprincipi** koplīgumā;
- Detalizēts vardarbības izpausmes formulējums uzņēmuma **iekšējās kārtības noteikumos** un sankcijas par šiem pārkāpumiem; -analogiski dzeršanai darbā..
- Uzņēmuma darbinieku **uzvedības ētikas** kodeksā ietvert vardarbības izskaušanu. U.c. pasākumi
- Aktīvi un kompleksi pielietojot preventīvos pasākumus **var novērst** vardarbības izpausmes darba vietās

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība

 Bruņinieku ielā 29/31
Rīgā, LV – 1001

 Tālrunis 6 7270351, 6 7035960
Fakss 6 7276649

 E-pasts ibas@ibas.lv